

ZAKON

O POLJOPRIVREDNIM ZADRUGAMA

(Objavljen u "Sl. glasniku RS", br. 73 od 8. avgusta 2008, 106/09, 78/11)

I - OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se osnivanje poljoprivrednih zadruga, djelatnost, sjedište i firma, sticanje i prestanak statusa zadrugara, upravljanje zadrugom, imovina i prestanak zadruge, obavljanje zadružne revizije, kao i druga pitanja od značaja za funkcionisanje zadruge.

Član 2.

Poljoprivredna zadruga (u daljem tekstu: zadruga) je oblik organizovanja dobrovoljno udruženih članova (u daljem tekstu: zadrugari), da bi zadovoljili svoje zajedničke ekonomske, socijalne i kulturne potrebe i ciljeve, zajedničkim posjedovanjem i demokratskim kontrolisanim privređivanjem.

Član 2a.

Zadruga je pravno lice i osniva se kao opšta i specijalizovana (ratarska, voćarska, vinogradarska, stočarska, pčelarska i druga).

Član 3.

Zadruge uređuju odnose među svojim članovima na principima:

- a) dobrovoljnosti i otvorenosti prema članstvu,
- b) demokratske kontrole poslova od članova,
- v) učešća članova u raspodjeli koristi i pokriću štete u radu,
- g) poslovne autonomije i informisanja članova i
- d) saradnje među zadrugama i brige za zajedništvo.

Član 4.

(1) Namjena zadruge je zajedničko korišćenje svih sredstava potrebnih za unapređivanje i razvoj djelatnosti zadrugara radi poboljšanja i povećanja rezultata te djelatnosti.

(2) Zadružnim pravilima utvrđuje se djelatnost zadruge u oblasti poljoprivrede.

Član 5.

(1) Zavisno od ciljeva osnivanja i potrebnih sredstava za osnivanje i poslovanje, zadruge se osnivaju i posluju ulozima i drugim sredstvima zadrugara u skladu sa ugovorom o osnivanju i zadružnim pravilima.

(2) Visina osnivačkog uloga određuje se ugovorom o osnivanju i zadružnim pravilima.

Član 6.

Zadruga se ne može organizovati kao preduzeće ili drugi nezadružni oblik organizovanja, niti se može pripojiti ili spojiti s preduzećem ili drugim pravnim licem koje nije zadruga.

II - OSNIVANJE ZADRUGE

Član 7.

Zadrgu može da osnuje najmanje pet fizičkih lica koja ispunjavaju uslove predviđene zadružnim pravilima i koja se bave poljoprivrednom djelatnošću.

Član 8.

(1) Osnivački akt zadruge je ugovor o osnivanju.

(2) Ugovor o osnivanju zadruge kao osnivački akt sadrži odredbe o:

- a) firmi i sjedištu zadruge,
- b) imenima, zanimanju i adresi osnivača, kao i njihove jedinstvene matične brojeve,
- v) imenu lica koje će obavljati poslove privremenog direktora zadruge,
- g) djelatnosti zadruge,
- d) iznosu sredstava potrebnih za osnivanje zadruge i načinu obezbjeđenja tih sredstava,
- đ) iznosu i obliku uloga pojedinog osnivača ili iznosu sredstava pojedinog osnivača,
- e) odgovornosti zadrugara za obaveze zadruge,
- ž) načinu i roku uplate,
- z) načinu sazivanja i roku u kome su osnivači obavezni da sazovu osnivačku skupštinu, kao i načinu donošenja odluka i
- i) drugim pitanjima značajnim za osnivanje zadruge.

Član 9.

(1) Osnivači zadruge na osnivačkoj skupštini većinom glasova donose zadružna pravila i biraju organe zadruge.

(2) Osnivači koji nisu saglasni sa zadružnim pravilima mogu do upisa zadruge u sudski registar da otkazu svoje članstvo pisanim obavještenjem upravnom odboru.

Član 10.

Zadružna pravila sadrže odredbe o:

- a) firmi i sjedištu zadruge,
- b) djelatnosti zadruge,
- v) zadružnim principima,
- g) statusnim promjenama i prestanku zadruge,
- d) zastupanju i predstavljanju zadruge,
- đ) uslovima i načinu sticanja statusa zadrugara,
- e) uslovima i načinu prestanka statusa zadrugara,
- ž) obliku i iznosu uloga koje upisuju zadrugari i roku uplate uloga ili unošenje sredstava,
- z) načinu i roku uplate, odnosno unošenju sredstava osnivača,
- i) evidenciji imovine u zadružnoj svojini i svojini Republike Srpske,
- j) odgovornosti zadrugara za obaveze zadruge,
- k) ostalim pravima i obavezama zadrugara,
- l) raspodjeli dobiti i pokrivanju gubitka u poslovanju,
- lj) dijelu dobiti koja se raspoređuje u obavezni rezervni fond,
- m) izboru, opozivu i djelokrugu organa zadruge,
- n) sazivanju skupštine zadrugara, načinu odlučivanja skupštine zadruge, izboru, opozivu i pravima i obavezama predstavnika zadrugara, ako skupštinu čine predstavnici zadrugara,
- nj) vraćanju uloga,
- o) zadružnoj knjizi,
- p) zadružnoj reviziji,
- r) obavještanju zadrugara i poslovnoj tajni,
- s) međuzadružnoj saradnji i zadružnom obrazovanju zadrugara,
- t) opštim aktima zadruge i načinu njihovog donošenja i
- ć) drugim pitanjima značajnim za poslovanje zadruge.

Član 11.

- (1) Zadruga je pravno lice.
- (2) Zadruga se smatra osnovanom i stiče svojstvo pravnog lica upisom u sudski registar (u daljem tekstu: registar).
- (3) Prijava za upis u registar se podnosi nadležnom sudu u roku od 30 dana od dana održavanja osnivačke skupštine.
- (4) Uz prijavu za upis u registar prilažu se:
 - a) osnivački akt,
 - b) zadružna pravila,
 - v) zapisnik sa osnivačke skupštine,
 - g) dokaz o izvršenoj uplati ili unošenju udjela, odnosno sredstava osnivača u skladu sa osnivačkim aktom i
 - d) druge isprave i dokazi u skladu sa ovim zakonom i propisima kojima se uređuje upis u registar.

III - DJELATNOST, SJEDIŠTE I FIRMA ZADRUGE

Član 12.

- (1) Zadruga može obavljati sve djelatnosti iz oblasti poljoprivrede za koje je registrovana.
- (2) Pod djelatnostima iz stava 1. ovog člana podrazumijevaju se proizvodnja na gazdinstvima zadrugara, prerada, prodaja i prevoz vlastitim vozilima poljoprivredno-prehrambenih proizvoda i drugih proizvoda zadruge i zadrugara, stručno-istraživačke usluge u oblasti razvoja poljoprivrede i sela, seoski turizam, snabdijevaše zadrugara i ostalih poljoprivrednih gazdinstava reprodukcijom materijalom, priplodnom stokom, energentima, sredstvima za proizvodnju i zaštitu poljoprivrednih proizvoda, poljoprivrednom mehanizacijom i dijelovima za poljoprivrednu mehanizaciju, te otkup poljoprivrednih i šumskih proizvoda, kao i plasman svih proizvoda koji su porijeklom sa imanja zadrugara ili su proizvedeni u domaćoj radinosti.

Član 13.

- (1) Sjedište zadruge je mjesto u kome zadruga obavlja djelatnost, a ako se djelatnost obavlja u više mjesta, sjedište zadruge određuje se zadružnim pravilima.
- (2) Sjedište se upisuje u registar.

Član 14.

- (1) Firma je naziv pod kojim zadruga posluje.
- (2) Firma sadrži oznaku: "poljoprivredna zadruga", oznaku naziva zadruge, oznaku potpune odgovornosti i sjedište zadruge.
- (3) Pravo i obavezu da u firmi koriste oznaku: "poljoprivredna zadruga" imaju samo zadruge koje su osnovane i koje posluju u skladu sa ovim zakonom.
- (4) Na zahtjev nadležnog organa, zainteresovane zadruge ili poljoprivrednog zadružnog saveza, sud koji vodi registar brisaće iz registra zadrugu ako utvrdi da nije osnovana i ne posluje u skladu sa ovim zakonom, a koristi oznaku: "poljoprivredna zadruga".
- (5) Zadruga može imati i skraćenu oznaku firme koja sadrži skraćenu oznaku vrste zadruge, oznaku: "poljoprivredna zadruga", oznaku naziva i oznaku potpune odgovornosti (p. o.).
- (6) Skraćena oznaka zadruge upisuje se u registar.

Član 15.

- (1) Zadruga u pravnom prometu istupa u svoje ime i za svoj račun, u svoje ime i za račun zadrugara ili u ime i za račun zadrugara.
- (2) Poslove iz stava 1. ovog člana, zadruga može pod određenim uslovima da sklapa i sa drugim pravnim i fizičkim licima (poslovanje sa licima koja nisu članovi).

Član 16.

- (1) Zadruga u pravnom prometu odgovara za svoje obaveze svom svojom imovinom.
- (2) Za obaveze koje se nisu mogle izmiriti iz imovine zadruge, odgovaraju zadrugari solidarno, najmanje iznosom svoga uloga, ako ugovorom o osnivanju, odnosno zadružnim pravilima nije predviđeno da odgovaraju većim iznosom.
- (3) Zadružnim pravilima utvrđuje se rok koji ne može biti kraći od godinu dana, u kome zadrugar kome je prestao status, odgovara za obaveze zadruge nastale za vrijeme dok je bio zadrugar.

IV - STICANJE I PRESTANAK STATUSA ZADRUGARA

Član 17.

- (1) Zadrugar je fizičko lice koje se bavi poljoprivrednom proizvodnjom i koje u cijelosti ili djelimično posluje putem zadruge, tj. lice koje putem zadruge prodaje svoje proizvode, odnosno usluge, nabavlja proizvode ili koristi usluge potrebne za obavljanje svoje djelatnosti ili na drugi način neposredno učestvuje u ostvarivanju ciljeva radi kojih je zadruga osnovana.
- (2) Status zadrugara stiče se osnivanjem zadruge ili pristupanjem zadruzi.

Član 18.

- (1) Status zadrugara poslije osnivanja zadruge stiče se na osnovu zahtjeva i pristupne izjave kojom potpisnik prihvata prava, obaveze i odgovornosti zadrugara, utvrđene ugovorom o osnivanju, odnosno zadružnim pravilima.
- (2) Pristupna izjava obavezno sadrži: dokaz o izvršenoj uplati, odnosno unošenju osnivačkog uloga ili izjavu potpisnika da će u određenom roku uplatiti ili unijeti ulog, i izjavu potpisnika da prihvata odredbe ugovora o osnivanju, odnosno zadružna pravila o odgovornosti za obaveze zadruge i činjenicu da je upoznat sa obavezama zadruge nastalim prije potpisivanja pristupne izjave.
- (3) Dodatna pravila sticanja statusa zadrugara i njegovih prava i obaveza utvrđuju se zadružnim pravilima.

Član 19.

- (1) Odluku o sticanju statusa zadrugara donosi organ zadruge određen zadružnim pravilima.
- (2) Zadruga je dužna da u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva za sticanje statusa zadrugara pisano obavijesti podnosioca zahtjeva o prihvatanju ili odbijanju zahtjeva.
- (3) Podnosilac zahtjeva čiji je zahtjev odbijen ima pravo žalbe skupštini zadruge u roku utvrđenom zadružnim pravilima.
- (4) Po prihvatanju zahtjeva za sticanje statusa zadrugara, podnosilac zahtjeva potpisuje pristupnu izjavu i time stiče status zadrugara.

Član 20.

- (1) Obaveze koje preuzima zadrugar učlanjenjem u zadrugu utvrđuju se zadružnim pravilima.
- (2) Zadružna pravila mogu predvidjeti da jedan član može učestvovati sa više od jednog uloga ili da mora učestvovati sa onoliko uloga koliko je predviđeno zadružnim pravilima.

Član 21.

Niko ne može sa istim imanjem ili istom djelatnošću biti zadrugar u dvije ili više zadruga istovremeno.

Član 22.

Status zadrugara prestaje istupanjem iz zadruge, isključenjem iz zadruge, smrću zadrugara, prenosom njegovih uloga na drugog člana poljoprivrednog gazdinstva ili na neko treće lice koje nije član njegovog poljoprivrednog gazdinstva i prestankom zadruge.

Član 23.

- (1) Zadrugar može da istupi iz zadruge na osnovu pisane izjave o istupanju.
- (2) Status zadrugara prestaje danom kad zadruga primi njegovu pisanu izjavu o istupanju, ako zadružnim pravilima nije određen otkazni rok.
- (3) Ako zadrugar ima dospjele obaveze prema zadruzi, status zadrugara prestaje nakon izvršenja ovih obaveza, ali ne prije isteka otkaznog roka.
- (4) Ako zadrugar nema dospjelih obaveza prema zadruzi u momentu prestanka statusa zadrugara, ima pravo na isplatu svojih uloga i dobiti ostvarene poslovanjem zadruge, ali nema prava na imovinu zadruge.

Član 24.

- (1) Zadrugar može biti isključen iz zadruge iz razloga utvrđenih zadružnim pravilima.
- (2) Odluku o isključenju zadrugara donosi organ određen zadružnim pravilima i ona mora biti obrazložena.
- (3) Protiv odluke o isključenju, zadrugar može podnijeti žalbu nadležnom organu zadruge, u roku utvrđenom zadružnim pravilima.
- (4) Odluku o žalbi zadrugara nadležni organ zadruge donosi u roku utvrđenom zadružnim pravilima.
- (5) Status zadrugara prestaje danom koji je određen odlukom o isključenju.
- (6) Ako je protiv odluke o isključenju zadrugar podnio žalbu, status zadrugara prestaje danom donošenja odluke o odbijanju žalbe.

Član 25.

- (1) Nasljednici umrlog zadrugara mogu steći status zadrugara, s pravima i obavezama umrlog zadrugara, na osnovu pisanog zahtjeva i rješenja o nasljeđivanju ako ispunjavaju uslove za sticanje statusa zadrugara utvrđenim zadružnim pravilima i ovim zakonom.
- (2) Lica iz stava 1. ovog člana stiču status zadrugara na osnovu odluke koju donosi organ određen zadružnim pravilima.

Član 26.

Danom prestanka statusa zadrugara prestaju prava i obaveze zadrugara, osim imovinskih prava i obaveza utvrđenih ugovorom o osnivanju, zadružnim pravilima i ovim zakonom.

Član 27.

- (1) Zadruga je dužna da uredno vodi i trajno čuva knjigu zadrugara.
- (2) Knjiga zadrugara ima karakter javne isprave.
- (3) U knjigu zadrugara upisuju se: ime, prezime, jedinstven matični broj građana, broj lične karte i mjesto izdavanja, adresa stanovanja, zanimanje zadrugara, datum sticanja statusa zadrugara, oblik i iznos upisanih uloga, datum i iznos uplate, odnosno unošenja uloga, datum i način prestanka statusa zadrugara, datum vraćanja uloga i drugi podaci od interesa za zadrugu određeni zadružnim pravilima.
- (4) Povjerioci zadruge i druga lica koja imaju pravni interes mogu tražiti uvid u knjigu zadrugara.

Član 28.

- (1) Zadrugar može obavljati stručne i druge poslove u zadrugi prema svojim stručnim sposobnostima, u skladu sa zadružnim pravilima.
- (2) Za obavljanje stručnih i drugih poslova u zadrugi, zadruga može zaposliti lica koja nisu zadrugari ili te poslove povjeriti drugim pravnim i fizičkim licima.
- (3) Lice zaposleno u zadrugi može postati zadrugar te zadruge ako je to predviđeno zadružnim pravilima.

V - UPRAVLJANJE ZADRUGOM I ORGANI ZADRUGE

Član 29.

- (1) Zadrugom upravljaju zadrugari.
- (2) U upravljanju zadrugom zadrugari imaju jednako pravo glasa (jedan zadrugar - jedan glas).

Član 30.

- (1) Ukoliko je zadružnim pravilima drugačije propisano, u upravljanju zadrugom moguća je i ponderacija prava glasa, prema količinskim mjerilima (u odnosu na obim saradnje u zadrugi), ili po kvalitetnim mjerilima (u odnosu na vrstu obaveza koje ima član u saradnji sa zadrugom) ili po upisanim ulozima.
- (2) Limit u učešću glasova pojedinog zadrugara u ukupnom broju glasova u skupštini preko 50 zadrugara, u skladu sa stavom 1. ovog člana je maksimalno 5%.
- (3) Zadružnim pravilima može se predvidjeti i manji limit.

Član 31.

- (1) Organi zadruge su: skupština, upravni odbor, nadzorni odbor i direktor.
- (2) Članovi upravnog odbora, direktor zadruge i članovi nadzornog odbora biraju se na vrijeme određeno zadružnim pravilima, koje ne može biti duže od pet godina, uz mogućnost ponovnog izbora.

Skupština zadruge

Član 32.

- (1) Skupštinu zadruge čine svi zadrugari.
- (2) Skupština zadruge je nadležna da:
 - a) donosi zadružna pravila,
 - b) utvrđuje poslovnu politiku zadruge,
 - v) odlučuje o statusnim promjenama i prestanku zadruge,
 - g) usvaja godišnji obračun i izvještaje o poslovanju,
 - d) donosi programe i planove razvoja,
 - đ) odlučuje o raspodjeli dobiti i pokrivanju gubitka,
 - e) odlučuje o raspolaganju zadružnom imovinom,
 - ž) bira i opoziva predsjednika i članove upravnog odbora i predsjednika i članove nadzornog odbora,
 - z) bira i razrješava direktora zadruge,
 - i) donosi poslovnik o svom radu i
 - j) odlučuje o drugim pitanjima utvrđenim zakonom, ugovorom o osnivanju i zadružnim pravilima.

Član 33.

- (1) Ako zadruga ima više od 300 zadrugara, zadružnim pravilima može se odrediti da se poslovi iz nadležnosti skupštine zadruge prenose na skupštinu predstavnika zadrugara, koja se mora sastojati od najmanje 30 predstavnika.
- (2) Predstavnici zadrugara biraju se na vrijeme koje ne može biti duže od pet godina, uz mogućnost ponovnog izbora.
- (3) Broj predstavnika, vrijeme na koje se biraju, način i postupak izbora, kao i pitanja koja se odnose na prava i obaveze članova skupštine predstavnika zadrugara utvrđuju se zadružnim pravilima.

Član 34.

- (1) Skupština zadruge održava se najmanje jednom godišnje.
- (2) Zadružnim pravilima uređuje se sazivanje sjednice skupštine zadruge, način odlučivanja, način rada i druga pitanja koja se odnose na rad i odlučivanje skupštine.

Član 35.

Skupština zadrugara sve odluke iz svoje nadležnosti donosi većinom glasova od ukupnog broja svojih članova.

Upravni odbor

Član 36.

- (1) Upravni odbor zadruge sastoji se od najmanje pet članova, koji se biraju iz reda zadrugara.
- (2) U zadrugi sa manje od 10 zadrugara ne bira se upravni odbor, a poslove iz nadležnosti upravnog odbora vrši skupština zadrugara.

Član 37.

Upravni odbor je nadležan da:

- a) sprovodi poslovnu politiku zadruge,
- b) razmatra i predlaže skupštini zadruge usvajanje godišnjeg obračuna,
- v) usvaja periodični obračun,
- g) priprema prijedloge odluka za skupštinu zadruge i izvršava odluke skupštine,
- d) priprema izvještaje o poslovanju, bilansu sredstava i bilansu uspjeha i sprovođenju poslovne politike,
- đ) predlaže raspodjelu dobiti i način pokrivanja gubitka,
- e) donosi investicione odluke u skladu sa osnivačkim aktom i zadružnim pravilima,
- ž) donosi poslovnik o svom radu i
- z) obavlja i druge poslove određene zakonom, ugovorom o osnivanju i zadružnim pravilima.

Član 38.

- (1) Upravni odbor može donijeti odluku ako sjednici prisustvuje više od polovine članova.
- (2) Upravni odbor donosi odluke većinom glasova od ukupnog broja članova.
- (3) Sazivanje sjednice, način rada i druga pitanja koja se odnose na rad i odlučivanje upravnog odbora uređuju se poslovníkom o radu upravnog odbora.

Član 39.

- (1) Predsjednik i članovi upravnog odbora odgovaraju solidarno za štetu koju svojom odlukom prouzrokuju ako je ta odluka donesena grubom nepažnjom ili s namjerom da se prouzrokuje šteta.
- (2) Lica iz stava 1. ovog člana ne snose odgovornost za štetu ako su bila protiv donošenja odluke i ako su izdvojila svoje mišljenje u zapisnik.

Nadzorni odbor

Član 40.

Nadzorni odbor zadruge sastoji se od najmanje tri člana koji se biraju iz reda zadrugara.

Član 41.

Nadzorni odbor je nadležan da:

- a) vrši nadzor nad zakonitošću rada upravnog odbora i direktora,
- b) pregleda periodične i godišnje obračune i daje mišljenja da li su sačinjeni u skladu sa propisima,
- v) daje mišljenje da li se poslovne knjige i drugi dokumenti zadruge vode uredno i u skladu sa propisima, u koju svrhu ih može dati na vještačenje,
- g) pregleda i daje mišljenje o izvještajima o poslovanju i bilansima zadruge koji se podnose skupštini,
- d) razmatra izvještaje revizora i predlaže mjere za otklanjanje uočenih nepravilnosti,
- đ) daje mišljenje o prijedlogu za raspodjelu dobiti,
- e) obavještava skupštinu zadruge, a po potrebi i upravni odbor i direktora zadruge, o rezultatima nadzora,
- ž) podnosi skupštini zadruge godišnji izvještaj o svom radu,
- z) donosi poslovnik o svom radu i
- i) obavlja i druge poslove određene ovim zakonom i zadružnim pravilima.

Član 42.

- (1) Upravni odbor i direktor zadruge dužni su da nadzornom odboru daju obavještenja o poslovanju zadruge i omoguće mu nesmetan rad.
- (2) Nadzorni odbor dužan je da zahtijeva sazivanje sjednice skupštine zadruge ako u vršenju nadzora utvrdi da su povrijeđeni interesi zadruge, a naročito ako utvrdi teže nepravilnosti u radu zadruge.

Član 43.

- (1) Nadzorni odbor može odlučivati ako sjednici prisustvuje više od polovine njegovih članova.
- (2) Nadzorni odbor donosi odluke većinom glasova od ukupnog broja članova.
- (3) Sazivanje sjednice, način rada i druga pitanja koja se odnose na rad i odlučivanje nadzornog odbora utvrđuju se poslovníkom o radu nadzornog odbora.

Direktor zadruge

Član 44.

- (1) Direktor zadruge organizuje i vodi poslovanje zadruge, zastupa zadrugu, brine se o zakonitosti i odgovara za zakonitost rada zadruge i obavlja druge poslove utvrđene zakonom, osnivačkim aktom i zadružnim pravilima.
- (2) Direktor zadruge može da bude razriješen dužnosti zbog gubitka u poslovanju, kršenja zakona, nesposobnosti, kao i iz drugih razloga utvrđenih zadružnim pravilima.
- (3) Direktor zadruge snosi i materijalnu odgovornost za odluke koje je donio, a kojima je zadruzi nanesena materijalna šteta.
- (4) Do izbora novog direktora zadruge, skupština zadruge imenuje vršioca dužnosti direktora ako zadružnim pravilima nije drugačije predviđeno.

Član 45.

- (1) Predsjednik i članovi upravnog odbora, direktor zadruge i predsjednik i članovi nadzornog odbora ne mogu biti lica koja su osuđena za krivična djela protiv privrede i službene dužnosti.
- (2) Direktor zadruge ne može biti biran za predsjednika i člana upravnog odbora i predsjednika i člana nadzornog odbora.
- (3) Član upravnog odbora ne može biti biran za člana nadzornog odbora.

Član 46.

(1) Predsjednik i članovi upravnog i nadzornog odbora i direktor zadruge ne mogu za svoj ili tuđi račun obavljati djelatnost koja spada u djelatnost zadruge, niti mogu biti zaposleni u drugoj zadrugi, odnosno vlasnici i zaposleni u preduzeću ili drugom pravnom licu koje obavlja istu ili sličnu djelatnost kao zadruga, osim ako to drugačije ne predviđaju zadružna pravila.

(2) Ako predsjednik i član upravnog i nadzornog odbora ili direktor zadruge prekrše zabrane iz stava 1. ovog člana, zadruga ih može opozvati, odnosno razriješiti dužnosti, a ako se zabrana odnosi i na zadrugare i pojedine zaposlene, zadruga ih može isključiti iz zadruge, odnosno izreći im prestanak radnog odnosa.

(3) Zadružnim pravilima mogu se propisati i druge mjere za slučaj da se prekrše zabrane iz stava 1. ovog člana.

VI - IMOVINA ZADRUGE

Član 47.

(1) Imovinu zadruge čine: stvarna prava, imovinska prava, novac i druge hartije od vrijednosti.

(2) Imovina iz stava 1. ovog člana ne može se pretvarati u udjele zadrugara, niti se na bilo koji način može staviti u nezadružnu funkciju.

(3) Zadružna imovina formira se iz udjela zadrugara koji su uneseni u imovinu zadruge, članarine zadrugara, sredstava ostvarenih radom i poslovanjem i teretnim pravnim poslovima zadruge.

(4) Zadruga u poslovanju može osim zadružne imovine koristiti imovinska sredstva zadrugara, sredstva drugih domaćih i stranih fizičkih i pravnih lica ako za korišćenje ima odgovarajući pravni osnov.

(5) Zadruga koja koristi državnu imovinu ili imovinu stečenu besteretnim pravnim poslom od jedinica lokalne samouprave, republičkih organa ili organa na nivou Bosne i Hercegovine, ne može donositi odluke o raspolaganju tom imovinom a naročito odluke o: prodaji, poklonu, razmjeni, korišćenju, poravnanju sa povjeriocima, zalozi, hipoteci, garanciji, davanju u dugoročni zakup i ulaganju te imovine u druga pravna lica bez pisane saglasnosti Vlade Republike Srpske (u daljem tekstu: Vlada).

(6) Odluke donesene u suprotnosti sa prethodnim stavom su ništavne.

(7) Zadružna imovina - oprema, objekti i sl. kada se ne koristi iz ekonomskih razloga, može se prodati ili dati u zakup uz obavezu usmjeravanja dobijenih finansijskih sredstava za nabavku osnovnih sredstava za proizvodnju.

Član 48.

(1) Nepokretnosti upisane u javnim evidencijama kao državna, odnosno društvena svojina s pravom korišćenja, upravljanja ili raspolaganja u korist zadruge, nakon stupanja na snagu ovog zakona, upisaće se kao svojina jedinica lokalne samouprave (opština i grad) na čijoj teritoriji se te nepokretnosti nalaze.

(2) Upis nepokretnosti iz stava 1. ovog člana, po zahtjevu gradonačelnika grada, odnosno načelnika opštine utvrđuje se rješenjem nadležne područne jedinice Republičke uprave za geodetske i imovinsko-pravne poslove.

(3) Zahtjevi za izdavanje rješenja iz stava 2. ovog člana uz koje se prilažu zemljišnoknjižni i katastarski podaci o nepokretnostima iz stava 1. ovog člana podnose se do 31. decembra 2011. godine.

(4) Protiv rješenja iz stava 2. ovog člana dopuštena je žalba Republičkoj upravi za geodetske i imovinsko-pravne poslove.

Član 48a.

(1) Jedinice lokalne samouprave će nepokretnosti iz člana 48. stav 1. Zakona ugovorom o zakupu davati na korišćenje zadrugama i drugim pravnim licima registrovanim za obavljanje djelatnosti iz oblasti poljoprivrede bez prava da iste daju u podzakup.

(2) Prioritet u zaključivanju ugovora o zakupu imaju zadruge koje su bile dosadašnji korisnici nepokretnosti, zavisno od njenog vremenskog korišćenja, broja zadrugara i drugih uslova.

(3) Ako nema zainteresovanih zadruga koje su bile raniji korisnici nepokretnosti, prioritet za zaključivanje ugovora imaju ostale zadruge u odnosu na druga pravna lica.

(4) Ministar poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede uz saglasnost Vlade Republike Srpske će u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti pravilnik kojim se propisuju uslovi i način davanja u zakup zadrugama i drugim pravnim licima nepokretnosti iz člana 48. stav 1. Zakona.

Član 49.

(1) Zadruga koristi imovinu nastalu po osnovu uloga zadrugara.

(2) Ulozi iz stava 1. ovog člana mogu biti: pokretne i nepokretne stvari, novčana sredstva i hartije od vrijednosti i druga imovinska prava.

(3) Ulozi iz stava 1. ovog člana izražavaju se u novčanom iznosu, uz knjigovodstvenu revalorizaciju u skladu sa zakonskim propisima i odlukom skupštine zadruge.

(4) Revalorizacija iz stava 3. ovog člana obavlja se povećanjem nominalne vrijednosti postojećih uloga ili izdavanjem novih uloga.

Član 50.

Vrijednost nenovčanog uloga iz člana 49. ovog zakona sporazumno procjenjuju osnivači, a poslije osnivanja zadruge, organ određen zadružnim pravilima.

Član 51.

(1) Ako zadrugar uloži pravo svojine na jednu stvar ili više stvari, u pogledu odgovornosti za materijalne i pravne nedostatke stvari, u tom slučaju primjenjuju se pravila obligacionog prava.

(2) Ako zadrugar uloži pravo na upotrebu stvari, odgovoran je za materijalne i pravne nedostatke stvari prema pravilima obligacionog prava.

Član 52.

Ulozi se ne mogu vraćati, zalagati, niti biti predmet izvršenja za obaveze zadrugara za vrijeme trajanja statusa zadrugara.

Član 53.

- (1) Po prestanku statusa zadrugara valorizovani ulozi vraćaju se zadrugarima, odnosno njihovim nasljednicima.
- (2) Ulozi se nasljednicima vraćaju u obliku, na način i u roku koji je utvrđen ovim zakonom i zadružnim pravilima.
- (3) Ulozi se ne mogu vraćati prije nego što zadrugar izmiri svoje obaveze prema zadruzi.

Član 54.

- (1) Ulozi zadrugara vode se na ime i nedjeljivi su.
- (2) U zadruzi se vodi registar uloga zadrugara izražen u novčanom iznosu, u koji se zadrugari upisuju hronološkim redom.
- (3) Za upisane uloge, zadruga nije obavezna davati vrijednosne papire, nego može izdati certifikate za te uloge.

VII - RASPODJELA DOBITI I POKRIVANJE GUBITKA

Član 55.

- (1) Dobit u finansijskom poslovanju zadruge predstavlja višak prihoda nad rashodima.
- (2) Prihode koje je zadruga ostvarila po osnovu subvencija, kao i od nevladinih organizacija, zadruga može isključivo koristiti za materijalna ulaganja ili za trajna obrtna sredstva zadruge.

Član 56.

- (1) Zadruga je obavezna da u posebni rezervni fond iz dobiti zadruge svake godine uloži protivvrijednost od najmanje 5% vrijednosti uloga članova zadruge.
- (2) Sredstva iz stava 1. ovog člana akumuliraju se sve dok se ne dostignu najviši iznos imovine zadruge pri njenom osnivanju.
- (3) Sredstva iz stava 1. ovog člana koriste se za vraćanje zadružnih uloga zadrugarima koji izlaze iz zadruge, uz prethodno ispunjen uslov da odlazak iz zadruge ne remeti njeno dobro poslovanje, ne dovodi je u poziciju da ne može da izvršava obaveze prema povjericima, te ukoliko to neće dovesti do smanjenja imovine zadruge do iznosa od 49% u odnosu na imovinu zadruge pri njenom osnivanju.

Član 57.

- (1) Osim zakonom utvrđenog rezervnog fonda, zadruga može zadružnim pravilima predvidjeti postojanje drugih fondova.
- (2) Dio dobiti, koji zadruga ne unese u fondove, raspodjeljuje se zadrugarima u skladu sa ovim zakonom i zadružnim pravilima.

Član 58.

- (1) Zadruga pokriva gubitak na teret obaveznog rezervnog fonda.
- (2) Ako se gubitak ne može pokriti iz obaveznog rezervnog fonda, pokriva se iz drugih fondova i sredstava za druge namjene, a ako se ne može pokriti ni iz tih sredstava, gubitak se pokriva na teret uloga.

Član 59.

- (1) Zadruga vodi poslovne knjige i sastavlja i podnosi računovodstvene iskaze i poslovne izvještaje na način propisan zakonom kojim se uređuje računovodstvo.
- (2) Zadruga je obavezna da u svom poslovnom izvještaju, odnosno u bilansu stanja iskaže državnu imovinu koja joj je data na korišćenje.
- (3) Revizija računovodstvenih iskaza zadruge vrši se u skladu sa zakonom kojim se uređuje revizija.

VIII - PRESTANAK ZADRUGE

Član 60.

- (1) Zadruga prestaje:
 - a) ako joj je izrečena mjera zabrane obavljanja djelatnosti zbog toga što ne ispunjava uslove za obavljanje djelatnosti, a u roku određenom u izrečenoj mjeri ne ispuni te uslove, odnosno ne promijeni djelatnost,
 - b) spajanjem sa drugom zadrugom, pripajanjem drugoj zadruzi, odnosno podjelom na više novih zadruga,
 - v) istekom vremena za koje je osnovana, ukoliko je osnovana na određeno vrijeme a skupština zadruge prije isteka tog vremena ne odluči da zadruga nastavi poslovanje,
 - g) ako prestanu da postoje prirodni i drugi uslovi za obavljanje djelatnosti,
 - d) ako se pravosnažnom odlukom suda utvrdi ništavnost upisa u registar,
 - đ) odlukom skupštine zadruge,
 - e) ako se broj zadrugara smanji ispod broja propisanog za osnivanje zadruge, a u roku od šest mjeseci se ne poveća do propisanog broja, o čemu je zadruga dužna da obavijesti sud kod koga je upisana u registar,
 - ž) ako ne obavlja registrovanu djelatnost duže od dvije godine neprekidno,
 - z) završetkom stečajnog postupka i
 - i) u drugim slučajevima utvrđenim zakonom.
- (2) U slučaju iz stava 1. tačka đ) ovog člana skupština zadruge ne može odlučiti o prestanku zadruge ako se određeni broj zadrugara, propisan zadružnim pravilima prije donošenja odluke o prestanku zadruge, pisano izjasni da zadruga ne prestaje.
- (3) U slučaju iz stava 2. ovog člana glasa se poimenično, a za zadrugare koji su glasali za prestanak zadruge smatra se da su istupili iz zadruge.

Član 61.

- (1) Zadruga gubi svojstvo pravnog lica brisanjem iz sudskog registra.
- (2) U slučaju prestanka zadruge spajanjem, pripajanjem ili podjelom, imovina zadruge prenosi se na njene pravne sljedbenike.
- (3) U drugim slučajevima prestanka zadruge, poslije namirenja povjericila i vraćanja uloga zadrugarima, preostala zadružna imovina prenosi se Poljoprivrednom zadružnom savezu Republike Srpske za osnivanje novih zadruga, koji tu imovinu može prenijeti poslovnom poljoprivrednom zadružnom savezu osnovanom na teritoriji na kojoj je bilo sjedište te zadruge i koristi se za osnivanje nove zadruge, odnosno za razvoj zadruge na teritoriji na kojoj je bilo sjedište te zadruge.

IX - POLJOPRIVREDNI ZADRUŽNI SAVEZI

Član 62.

(1) Poljoprivredni zadružni savezi su samostalne interesne i stručne poslovne organizacije koje zadruge osnivaju radi unapređivanja djelatnosti zadruga i zaštite njihovih zajedničkih interesa.

(2) Poljoprivredni zadružni savezi osnivaju se za teritoriju Republike Srpske (Poljoprivredni zadružni savez Republike Srpske) ili za određeno teritorijalno područje, odnosno područje djelovanja (poslovni poljoprivredni zadružni savez; u daljem tekstu: Poljoprivredni zadružni savez).

Član 63.

(1) Pravilima poljoprivrednog zadružnog saveza uređuju se: zadaci, obaveze i odgovornosti saveza, organi tog saveza i njihov djelokrug, način njihovog izbora, uslovi i način njihovog opoziva, mandati, način predstavljanja zadruga pred nadležnim organima, javnost rada, način obavljanja stručnih i drugih poslova i druga pitanja od značaja za njegov rad.

(2) Sredstva za rad poljoprivrednog zadružnog saveza obezbjeđuju se u skladu sa ugovorom o osnivanju.

Član 64.

Poljoprivredni zadružni savezi obavljaju sljedeće poslove:

- a) pružaju stručnu i drugu pomoć pri osnivanju i unapređivanju poslovanja zadruga,
- b) zastupaju interese zadruga pred organima i organizacijama i bankarskim i drugim finansijskim organizacijama u oblasti zadrugarstva,
- v) organizuju i podstiču stručno usavršavanje, naučnoistraživački rad i informativno-izdavačku i propagandnu djelatnost od interesa za unapređivanje zadrugarstva,
- g) donose pravila poljoprivrednog zadružnog saveza,
- d) organizuju arbitražu i uređuju način njenog rada,
- đ) prikupljaju podatke potrebne za vođenje zadružne statistike i
- e) obavljaju druge poslove koje im povjere zadruge, u skladu sa pravilima poljoprivrednog zadružnog saveza.

Član 65.

Poljoprivredni zadružni savez Republike Srpske, pored poslova iz člana 64. ovog zakona obavlja i sljedeće poslove:

- a) predstavlja zadruge u inostranstvu i ostvaruje saradnju sa međunarodnim zadružnim organizacijama,
- b) organizuje Sud časti i uređuje način njegovog rada,
- v) obezbjeđuje obavljanje zadružne revizije,
- g) stara se o unapređivanju zadrugarstva,
- d) vodi evidenciju o zadrugama (zadružni registar) i zadružnu statistiku,
- đ) donosi opšta pravila kojima se uređuje primjena zadružnih principa i druga pitanja od značaja za poslovanje zadruga,
- e) odlučuju o prenosu, odnosno davanju na korišćenje imovine koja im je predata po prestanku zadruga, u skladu sa ovim zakonom i
- ž) obavlja druge poslove propisane ovim zakonom i pravilima poljoprivrednog zadružnog saveza.

Član 66.

(1) Poljoprivredni zadružni savezi su pravna lica koja se upisuju u sudski registar.

(2) Poljoprivredni zadružni savez Republike Srpske osnivaju zadruge, zaključivanjem ugovora o osnivanju i donošenjem pravila poljoprivrednog zadružnog saveza.

(3) Poljoprivredni zadružni savez osniva najmanje pet zadruga.

(4) Ugovorom o osnivanju poljoprivrednih zadružnih saveza utvrđuju se zadaci i poslovi saveza, firma, sjedište i organi saveza, sticanje članstva u savezu i druga pitanja od interesa za osnivanje saveza.

Član 67.

Nadzor nad obavljanjem poslova Poljoprivrednog zadružnog saveza Republike Srpske iz člana 65. ovog zakona obavlja Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.

X - ZADRUŽNA REVIZIJA

Član 68.

(1) Zadružna revizija je revizija primjene zadružnih principa u zadruzi, poslovanja zadruga sa zadrugarima i trećim licima, imovinsko-pravnih odnosa i međusobnih odnosa zadruga i zaposlenih, kao i primjene opštih i zadružnih pravila u pogledu osnivanja, organizovanja i cjelokupnog poslovanja zadruga.

Član 69.

(1) Zadružna revizija obavezna je za sve zadruge i može biti redovna i vanredna.

(2) Redovna zadružna revizija obavlja se svake godine, a vanredna po odluci organa zadruga, odnosno na zahtjev poljoprivrednog zadružnog saveza, nadležnih organa uprave, određenog broja zadrugara utvrđenog zadružnim pravilima ili povjericilaca zadruga.

(3) Redovnu i vanrednu zadružnu reviziju obavlja Poljoprivredni zadružni savez Republike Srpske, a vanrednu zadružnu reviziju kod zadruga koje koriste imovinu u državnoj svojini može da obavlja i Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske.

(4) Ako se zadruge ne podvrgne redovnoj zadružnoj reviziji u roku iz stava 2. ovog člana, odnosno u roku utvrđenom odlukom ili zahtjevom za sprovođenje vanredne revizije, zadruga ili poljoprivredni zadružni savez koji sprovodi reviziju, može da podnese zahtjev za prestanak rada zadruga.

(5) Troškove redovne zadružne revizije snosi zadruge, a troškove vanredne zadružne revizije - podnosioc zahtjeva, ako je zahtjev bio neosnovan.

(6) Ministar poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede u saradnji sa Poljoprivrednim zadružnim savezom Republike Srpske propisuje poslove i pravila za rad poljoprivrednih zadružnih revizora, izuzev poslova i pravila koja se odnose na reviziju iz člana 59. stav 3. ovog zakona.

(7) Revizorska služba Poljoprivrednog zadružnog saveza Republike Srpske sastoji se od glavnog poljoprivrednog zadružnog revizora i revizora.

Član 70.

(1) Zadruga je dužna da revizoru stavi na raspolaganje isprave i dokumentaciju i pruži druge informacije neophodne za obavljanje revizije i sastavljanje izvještaja o izvršenoj reviziji.

(2) Poljoprivredni zadružni savez Republike Srpske može da učestvuje u radu sjednice organa zadruge, davanjem odgovora i mišljenja o svim pitanjima koja su predmet zadružne revizije.

Član 71.

(1) Revizor je dužan da sastavi pisani izvještaj o obavljenoj reviziji.

(2) Izvještaj iz stava 1. ovog člana sadrži nalaz i ocjenu o pitanjima koja su predmet zadružne revizije.

(3) Izvještaj o obavljenoj reviziji sadrži obrazloženje date ocjene.

Član 72.

(1) Poljoprivredni zadružni savez Republike Srpske dužan je da izvještaj o obavljenoj reviziji, s primjedbama i uputstvima dostavi zadruzi u kojoj je izvršena revizija.

(2) Zadruga može dostaviti Poljoprivrednom zadružnom savezu Republike Srpske prigovor na izvještaj o obavljenoj zadružnoj reviziji u roku od 15 dana od dana prijema izvještaja.

(3) Izvještaj o obavljenoj zadružnoj reviziji postaje konačan danom isteka roka za dostavljanje prigovora, odnosno danom kada zadruga primi odluku od organa određenog zadružnim pravilima Poljoprivrednog zadružnog saveza Republike Srpske, o odbijanju prigovora.

Član 73.

Zadruga je dužna da u roku od 60 dana od dana kada je izvještaj o obavljenoj reviziji postao konačan, obavijesti Poljoprivredni zadružni savez Republike Srpske o svom postupanju po primjedbama i uputstvima iz tog izvještaja.

Član 74.

Ako Poljoprivredni zadružni savez Republike Srpske na osnovu izvještaja o zadružnoj reviziji utvrdi da postoji sumnja da je učinjeno krivično djelo ili prekršaj, dužan je da nadležnom organu podnese prijavu za pokretanje postupka.

Član 75.

Ako Poljoprivredni zadružni savez Republike Srpske na osnovu izvještaja o obavljenoj zadružnoj reviziji ocijeni da su ispunjeni uslovi za likvidaciju zadruge, podnosi sudu koji vodi registar prijavu za pokretanje postupka likvidacije zadruge.

XI - KAZNENE ODREDBE

Član 76.

(1) Novčanom kaznom od 2.000 do 10.000 KM kazniće se za prekršaj zadruga:

a) ako obavlja djelatnost za koju nije registrovana i ne ispunjava propisane uslove, ili ako počne obavljanje djelatnosti, obavlja djelatnost ili mijenja uslove njenog obavljanja prije nego što nadležni organ donese rješenje da su ispunjeni uslovi u pogledu tehničke opremljenosti, zaštite na radu i zaštite i unapređivanja životne sredine, kao i drugi propisani uslovi (član 12.) i

b) ako se u roku predviđenom ovim zakonom ne podvrgne redovnoj zadružnoj reviziji (član 69. stav 2.)

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u zadruzi novčanom kaznom od 200 do 1.000 KM.

Član 77.

(1) Novčanom kaznom od 2.000 do 10.000 KM kazniće se za prekršaj Poljoprivredni zadružni savez Republike Srpske ako ne obezbijedi zadružne revizije - redovne i vanredne, u rokovima utvrđenim članom 69. ovog zakona.

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u Poljoprivrednom zadružnom savezu Republike Srpske novčanom kaznom od 200 do 1.000 KM.

Član 78.

(1) Novčanom kaznom od 1.000 do 5.000 KM kazniće se za prekršaj zadruga ako:

a) u svojoj firmi koristi oznaku: "poljoprivredna zadruga", a nije osnovana i ne posluje u skladu sa ovim zakonom, ili ako je osnovana i posluje u skladu sa ovim zakonom, a u svojoj firmi ne koristi oznaku: "poljoprivredna zadruga" (član 14. stav 3.),

b) uredno ne vodi knjigu zadrugara (član 27. stav 1.) i

v) po isteku roka predviđenog ovim zakonom ne obavijesti sud kod kojeg je upisana u registar da se broj zadrugara smanjio ispod broja propisanog za osnivanje zadruge (član 60. stav 1. tačka e).

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u zadruzi, novčanom kaznom od 100 do 500 KM.

XII - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 79.

(1) Vlada će u roku od mjesec dana od dana stupanja na snagu ovog zakona formirati komisiju za utvrđivanje imovine u državnoj svojini u zadrugama, koju su zadruge dobile na korišćenje od bivših društveno-političkih zajednica po raznim osnovama i ovoj komisiji odrediti zadatke i rokove.

(2) Ministar će u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti propise iz člana 69. stav 6. ovog zakona.

Član 80.

(1) Postojeće zemljoradničke zadruge dužne su da svoju organizaciju, stanje imovine, djelatnost i opšte akte usklade sa odredbama ovog zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(2) Ako je postupak osnivanja ili statusne promjene zadruge i zadružnog saveza, kao i postupak izbora organa i donošenja zadružnih pravila i drugih opštih akata zadruge, odnosno zadružnog saveza bio u toku na dan stupanja na snagu ovog zakona, završiće se po odredbama ovog zakona.

(3) Zadružni savez Republike Srpske dužan je da se preregistruje u Poljoprivredni zadružni savez Republike Srpske, koji je njegov pravni slijednik.

Član 81.

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o zemljoradničkim zadrugama ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 18/99).

Član 82.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srpske".

Broj: 01-1229/08

17. jula 2008. godine, Banja Luka

Predsjednik Narodne skupštine, mr Igor Radojičić, s.r.